

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie**

Rzeszów, dnia października 2011 r.

**Pan
Piotr Błażejowski
Wójt Gminy Bukowsko**

LRZ-4101-13-03/2011
P/11/133

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli* (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Bukowsko kontrolę w zakresie gospodarki ściekowej gminy na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej w latach 2009-2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 21 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia gospodarkę ściekową, prowadzoną przez Gminę na obszarach nieobjętych systemem kanalizacji zbiorczej w latach 2009-2011 (I półrocze).

W kontroli ustalono, że Gminę Bukowsko zamieszkiwało 5.498 osób w 2009 r. oraz 5.527 osób w latach 2010 r. oraz w I półroczu 2011 r. W latach tych Gmina nie była objęta siecią wodociągową, a do kanalizacji sanitarnej nie posiadało dostępu – odpowiednio: 5.361, 5.388 i 5.059 osób (od 64% do 70% ogółu mieszkańców). Na terenie Gminy funkcjonowała jedna lokalna sieć kanalizacji wraz z oczyszczalnią ścieków we wsi Wola Piotrowa oraz 15 przydomowych oczyszczalni ścieków. Wobec niepełnego zasięgu sieci kanalizacyjnej oraz minimalnego stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków, podstawową formą

gospodarki ściekowej na terenie Gminy było gromadzenie nieczystości ciekłych w zbiornikach bezodpływowych.

Według danych, wykazywanych przez Urząd w sprawozdaniach SG-01 za lata 2009-2011, na terenie Gminy było w 2009 r. – 808 nieruchomości, w 2010 r. – 817, oraz w 2011 r. – 822 nieruchomości, wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe. Umowy na opróżnianie tych zbiorników, zawarte z przedsiębiorcą, posiadającym zezwolenie na wywóz ścieków – zgodne z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 ze zm.), dalej zwanej *UOCP* – miało w tych latach odpowiednio: 136, 156 i 166 właścicieli takich nieruchomości.

1. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowanie Urzędu do prowadzenia gospodarki ściekowej na terenach nieskanalizowanych.

W kontroli ustalono, że w Gminie obowiązywał „Regulamin utrzymania czystości i porządku” przyjęty uchwałą Rady Gminy Bukowsko Nr IX/52/07 z dnia 30 sierpnia 2007 r. Określono w nim m. in., wymóg usuwania nieczystości „z częstotliwością i w sposób gwarantujący, że nie nastąpi wypływ ze zbiorników, zwłaszcza wynikający z ich przepełnienia, a także zanieczyszczenia powierzchni ziemi i wód podziemnych, jednak nie rzadziej niż raz w roku” oraz spełniania przez stosowane zbiorniki bezodpływowe, wymagań ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*. Realizacją gospodarki ściekowej na terenie Gminy – jak to określał obowiązujący „Regulamin organizacyjny Urzędu” – zajmował się Referat Inwestycji, Planowania Przestrzennego, Spraw Komunalnych i Ochrony Środowiska. Pracownicy tego Referatu mieli w swoich zakresach czynności przypisane zadania, związane z gospodarką ściekową, w tym też zadania kontrolne. W Urzędzie prowadzono na bieżąco i rzetelnie ewidencję zbiorników bezodpływowych; dysponowano danymi, których gromadzenie wynikało z przepisów *UOCP*, umożliwiającymi monitorowanie realizacji zadań, związanych z gospodarką ściekami na obszarach nieskanalizowanych. Urząd na bieżąco otrzymywał od przedsiębiorcy odbierającego ścieki transportem asenizacyjnym wykazy właścicieli nieruchomości, z którymi zostały zawarte umowy na opróżnianie zbiorników.

2. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Gminy w celu wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości, niepodłączonych do kanalizacji lub przydomowej oczyszczalni ścieków obowiązku wyposażenia nieruchomości w zbiornik i opróżniania tych zbiorników.

W kontroli ustalono, że realizacja zadań związanych z gospodarką ściekową w Gminie była przedmiotem kontroli wewnętrznej tylko jeden raz w 2009 r. Sprawy gospodarki

ściekowej nie były przedmiotem kontroli ze strony Rady Gminy zarówno poprzedniej, jak i obecnej kadencji. Urząd posiadał wiedzę o ilości umów na wywóz nieczystości płynnych oraz ewidencję zbiorników bezodpływowych, jednak nie podejmował żadnych działań w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania, pomimo obowiązku określonego w art. 3 ust. 3 pkt 1 *UOCP*.

W okresie objętym kontrolą Wójt tylko jeden raz, w 2009 r., podjął działania w celu wyegzekwowania od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe obowiązku pozbywania się nieczystości ciekłych w sposób zgodny z Regulaminem. Działania te jednak ograniczały się do wezwania takich właścicieli do okazania umów na wywóz nieczystości lub dowodów opróżnienia zbiorników na nieczystości płynne, co – w ocenie NIK – nie gwarantowało realizacji zapisów Regulaminu w sprawie egzekwowania częstotliwości opróżniania zbiorników bezodpływowych.

W okresie tym Rada Gminy nie uchwaliła górnych stawek opłat, ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, co naruszało przepisy art. 6 ust. 2 *UOCP*, a Wójt nie występował z taką inicjatywą.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Urzędu w zakresie egzekwowania od przedsiębiorcy prowadzącego na terenie Gminy usługi opróżniania zbiorników i transportu nieczystości ciekłych obowiązków sprawozdawczych wynikających z *UOCP*.

W okresie objętym kontrolą, na terenie Gminy, usługę wywozu nieczystości płynnych świadczyło – jako jedyne – Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z o. o. (Spółka), na podstawie decyzji IK-7062-1/2008 Wójta Gminy Bukowsko z dnia 25 marca 2008 r. wydanej na okres do 25 marca 2018 r. Przedsiębiorstwo to rzetelnie i terminowo wywiązywało się z obowiązku przesyłania comiesięcznych wykazów zawartych i rozwiązanych umów wynikającego z art. 9a ust. 1 *UOCP*. Spółka terminowo wywiązywała się z także obowiązku przekazywania Wójtowi, zgodnie z art. 9 a ust. 2 pkt 1 *UOCP* – do końca pierwszego kwartału za poprzedni rok kalendarzowy – informacji dotyczących ilości nieczystości ciekłych odebranych z terenu Gminy.

4. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia przygotowanie infrastruktury Gminy do odbioru nieczystości ciekłych w latach 2009 – 2010.

Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że na terenie Gminy nie ma stacji zlewnych nieczystości płynnych, nie ma też sieci kanalizacyjnej, która byłaby własnością Gminy

i obejmowałyby swoim zasięgiem cały obszar Gminy. Z wytworzonych na terenie Gminy w 2009 r. ścieków w ilości 79.660 m³, do oczyszczalni ścieków odprowadzono 10.766 m³ (14%), w tym 418 m³ transportem asenizacyjnym. W 2010 r. wytworzono 77.000 m³ ścieków, z czego 10.903 m³ (16%) odprowadzono do oczyszczalni, w tym 555 m³ transportem asenizacyjnym. W I półroczu 2011 r. wytworzono 38.500 m³ ścieków, odprowadzono do oczyszczalni 29.484 m³ (77%), z tego 284 m³ transportem asenizacyjnym.

Urząd nie posiadał informacji o sposobie zagospodarowania ścieków nieodprowadzonych do oczyszczalni.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, w okresie objętym kontrolą Gmina nie była przygotowana do zagospodarowania całości, wytwarzanych na jej obszarze nieczystości płynnych, aczkolwiek podjęte zostały działania w celu poprawy tego stanu.

W kontroli ustalono, że niezagospodarowane zostały: w 2009 r. – 68.894 m³ takich nieczystości, w 2010 r. – 66.097 m³, a w I półroczu 2011 r. – 9.016 m³. W ramach posiadanych możliwości finansowych, Gmina dotowała – z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska – w 50% powstanie 15 przydomowych oczyszczalni ścieków. Wybudowana została kanalizacja lokalna wraz z oczyszczalnią ścieków we wsi Wola Piotrowa. W końcowej fazie opracowywania są dokumentacje projektów budowlanych kanalizacji sanitarnej dla trzech wsi. Trwa procedura uzyskiwania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy na przebieg sieci kanalizacji dla kolejnych trzech wsi. Podjęte przez Gminę działania na rzecz budowy kolejnych, lokalnych kanalizacji wiejskich wraz z oczyszczalniami ścieków oraz pomoc finansowa dla właścicieli nieruchomości budujących przydomowe oczyszczalnie ścieków, spowodowały m. in., że w I półroczu 2011 r. zagospodarowano już 77% wytworzonych w tym okresie ścieków.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, na podst. art. 60 ust. 2 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu:

- wystąpienia do Rady Gminy z inicjatywą podjęcia przez nią uchwały o wysokości maksymalnych stawek za wywóz nieczystości stosownie do przepisów art. 6 ust. 2 *UOCP*;
- zapewnienia monitorowania realizacji zadań związanych z gospodarką ściekową na terenach nieskanalizowanych przy wykorzystaniu danych posiadanych przez Urząd;

- egzekwowania od właścicieli nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe częstotliwości ich opróżniania zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku” Gminy.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wójtowi prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.